

Setembre crític | | Actualitzat el 11/07/2024 a les 14:07

Jesús Rodríguez: «No tothom es pot permetre un exili si no té un bon entorn organitzat»

Entrevista a Jesús Rodríguez, davant el seu imminent retorn a Catalunya després de vuit mesos d'exili a Suïssa en ser investigat pel Tsunami Democràtic | «L'exili també ha de servir per treballar en la modificació del Codi Penal»

Jesús Rodríguez, divendres passat a Suïssa | Víctor Serri

Jesús Rodríguez és un dels membres més antics del mitjà de comunicació la Directa. Exiliat a Suïssa des de fa vuit mesos arran de la investigació pel cas Tsunami Democràtic, ens concedeix aquesta entrevista hores després de saber que la causa queda arxivada per un defecte de forma. Parlem amb ell d'aquests vuit mesos i del seu imminent retorn, juntament amb la pràctica totalitat dels exiliats.

Com heu rebut la notícia de l'arxivament de la causa contra el tsunami?

Ho hem rebut amb satisfacció i amb estupefacció. Perquè, clar, estem parlant d'una causa judicial que s'obre fa cinc anys i en la qual t'acusen de terrorisme amb peticions que poden superar els 20 anys de presó amb tota mena de proves manipulades, biaixos per interessos polítics i instrumentalització del Codi Penal de forma barroera. Ara, de cop i volta, cau tota la causa per una qüestió tècnica d'un retard de 24 hores en el moment en què s'estableix la pròrroga de la investigació. Que per aquesta raó quedi arxivada i quedem exonerats de l'acusació, et fa sentir molt feble davant del poder judicial, de les seves maniobres i de les seves decisions absolutament arbitràries. Per tant, amb satisfacció, però amb estupefacció per l'arbitrarietat absoluta amb la qual actuen.

Les acusacions encara poden presentar recursos. Malgrat no tenir gaire possibilitats de recorregut, contempleu que es pugués reobrir el cas? Heu rebut l'arxivament amb prudència?

De fet, ja s'han presentat dos recursos. Un de Vox i l'altre de Dignidad y Justicia, que són les dues acusacions populars d'extrema dreta personades a la causa, conjuntament amb Societat Civil Catalana, que per ara no ha presentat recurs. En aquests recursos, el que es demana és que es tombi aquest arxivament provisional i que es continuï instruint la causa a partir de la informació que constava en la investigació prèvia al 29 de juliol de 2021, que és el moment a partir del qual s'ha anul·lat tot el que es va investigar.

Per tant, els recursos estan presentats. Veurem quin és el termini de resposta. Això anirà a la sala d'apel·lacions de l'Audiència Nacional i fixarà un dia per aquesta resposta dels recursos. Els advocats ens diuen que les possibilitats que prosperin són pràcticament nul·les, però no es poden descartar. Per tant, havent vist tot el que hem vist al llarg d'aquests anys d'instrucció, que no té res a veure amb la justícia, sinó que té a veure amb els interessos polítics dels jutges i els plantejaments ideològics contraris a la llei d'amnistia, pot passar qualsevol cosa. Som prudents en aquest sentit. Estem molt confiats de la seguretat jurídica on ens trobem ara mateix des d'un punt de vista tècnic, però des d'una mirada més política, dels jutges mai es pot descartar res. Per això, esperarem el desenllaç d'aquests recursos per tenir les garanties al 100%. Així i tot, encara que hi hagi la possibilitat d'una resolució desfavorable, durant el temps d'espera fins a la resolució dels recursos no tenim cap mesura cautelar, ha caigut tota la instrucció i les ordres de localització i de

col·laboració internacional amb l'Europol que va dictar el jutge. És a dir, en aquests moments no existeix la causa judicial. Està esborrada i això ens permet poder moure'ns, poder sortir de Suïssa, del nostre exili i poder tornar a Catalunya.

Josep Campmajó, Marta Rovira, Ruben Wagensberg i Jesús Rodríguez, tots quatre exiliats a Suïssa, després de conèixer l'arxivament de la seva causa Foto: Twitter Ruben Wagensberg

«En aquests moments no existeix la causa judicial, això ens permet poder sortir del nostre exili i tornar a Catalunya»

Expliques que us heu sentit molt indefensos veient com s'instrumentalitzava tot l'aparell judicial. Quan et vas exiliar a Ginebra fa vuit mesos comentaves que era una oportunitat per continuar denunciant aquests abusos de l'Estat Espanyol. Com heu pogut aprofundir en aquest tema?

Des del moment en què travessem la frontera de l'Estat Espanyol, constatem que ja no estem en perill. I és sorprenent, perquè se suposa que l'Estat Espanyol té una sèrie d'acords internacionals i de convenis de col·laboració i cooperació amb cossos policials, fins i tot a escala de Suïssa hi ha una cooperació en l'àmbit del terrorisme. Però així i tot, quan sortim de l'estat i arribem a l'exili, tenim la plena convicció que estem en un territori lliure i que estem protegits. Això per què passa? Perquè hi ha una lectura des del conjunt dels països de la Unió Europea, i també des de Suïssa, que el que està passant a l'Estat Espanyol amb relació a la causa catalana a escala judicial està absolutament travessat d'interessos polítics. Es visualitza molt clarament que hi ha un biaix, una retorçament del dret penal per interessos polítics i ideològics, una alineació de certs actors del poder judicial de l'Audiència Nacional del Tribunal Suprem amb l'extrema dreta. Aquesta aliança estratègica absolutament necessària per part del jutge amb l'extrema dreta es visualitza a Europa i això desprestigia absolutament el poder judicial espanyol. Així s'ha vist en les resolucions que s'han emès per part de l'Oficina Federal de Justícia de Suïssa. Hi ha tres respostes molt contundents dient-li al jutge Manuel García Castellón que no es prestaria a cap col·laboració ni policial ni judicial per part de Suïssa entenent que tot aquest procediment responia a una causa política.

L'altre és tot els contactes que hem fet amb organitzacions de drets humans, amb relators de Nacions Unides, amb la gent que està organitzada de l'esquerra europea a Suïssa amb relació a altres refugiats i exiliats. És a dir, hem pogut generar moltes sinergies en aquest sentit. Ens hem acostat a la causa kurda i palestina organitzada a Ginebra. Hem pogut parlar amb relators de Nacions Unides i els seus equips, relators contra l'ús abusiu de la legislació antiterrorista, relators en defensa de la llibertat d'expressió, de la llibertat de manifestació, etc. Tot aquest treball que hem fet durant aquests mesos ha tingut els seus fruits. També mitjançant aquest posicionament institucional del govern suís i dels actors que tenen seu a Ginebra, precisament perquè és la seu internacional del Consell de Drets Humans de Nacions Unides, ens ha permès construir un corpus discursiu compartit amb tots aquests actors que ens han protegit i que ens continuaran protegint. No oblidem que la repressió pot seguir perfectament i segueix a l'estat espanyol amb relació al que passa a Catalunya. Però la carpeta catalana a Suïssa està ubicada en la classificació d'una carpeta per causes polítiques. Això continuarà sent així durant molts anys, n'estic convençut.

«L'aliança estratègica absolutament necessària per part del jutge amb l'extrema dreta es visualitza a Europa i això desprestigia el poder judicial espanyol»

Tu ja havies construït una nova vida a Suïssa i segurament t'havies plantejat de passar aquí cert temps. De sobte surt l'arxivament i ara et trobes que ja pots tornar a Catalunya. Com vius aquest canvi?

El principal càstig que hem tingut al llarg d'aquests mesos ha estat la incertesa i l'arbitrarietat de les decisions i de les informacions que es filtraven per part del jutjat en alguns mitjans. Aquest fet és el que ens ha marcat durant aquests vuit mesos. Una permanent muntanya russa d'emocions, de percepcions i de mirades incertes cap al futur. Això ens ha obligat a construir-nos un escut protector i no deixar-nos influenciar el dia a dia sobretot pel que s'anava publicant, perquè si estàvem pendants de Twitter o de certes webs de mitjans de l'extrema dreta espanyola, pràcticament haguéssim caigut en una depressió o en episodis d'angoixa per tot el que s'anava publicant. I això ens ha obligat a protegir-nos, a cohesionar-nos entre nosaltres també per generar uns cercles d'activitat i de relació entre les persones que estem exiliades i a l'hora establir una realitat material i de sosteniment de la vida a Suïssa, que ens permetés fer una vida normal malgrat la provisionalitat i la incertesa. Aquesta vida normal vol dir establir un habitatge fix, un lloguer, una oficina on treballar, unes relacions d'oci i veïnals amb el nostre entorn, amb la previsió que això es pogués allargar durant anys.

Va arribar a un punt d'aquest primer període en què la mirada a llarg termini és el que més ens protegia. Pensar que podríem estar uns anys a l'exili era la manera de no entrar en aquesta muntanya russa emocional permanent. Això a la pràctica ens ha anat molt bé perquè hi ha hagut molts esforços, però sí que és veritat que de cop i volta arriba la informació que s'arxiva la causa i la notícia que podem tornar és un daltabaix. Perquè tens una vida a Catalunya que l'has anat deixant. El pis on vius ara hi viu una altra persona. La feina a la Directa la mantens, però teletreballant i, per tant, el col·lectiu contracta una nova persona a redacció... Hi ha tota una sèrie de decisions que s'han de prendre davant d'aquesta provisionalitat i incertesa que ara fan marxa enrere. S'ha de refer tot. Hem de veure com tanquem tot el que hem obert aquí i com tornem al punt d'inici del qual no hauríem d'haver sortit mai. Si la situació s'estabilitza i es confirma aquest arxivament provisional com a definitiu, ens obligarà que durant unes setmanes o mesos anem desfent aquesta situació que ens han obligat a desplegar d'una doble vida a Catalunya i a Suïssa.

«Necessitem unes estructures estables que puguin facilitar l'exili, en cas que sigui necessari, a persones anònimes, sense un entorn organitzat»

Comentaves que és important fer vicle amb les veïnes a Ginebra, però també del fet que es pogués allargar l'exili durant anys. Això ens porta inevitablement a parlar de Sants, on tot el barri i tots els vincles que allà s'havien teixit s'ha entregat a la campanya per poder costejar aquest exili. Ara que es va veient el final d'aquesta etapa, com valores tot aquest esforç de la gent cap a la teva causa?

És magnífic. Posa la pell de gallina. Cadascun dels actes que hem viscut des de la distància, tant sigui el que es va fer a la sala Paral·lel 62 com els que s'han anat fent posteriorment a les Cotxeres de Sants, són actes que m'han emocionat i que només puc donar les gràcies a tota aquesta bona gent que s'ha organitzat i que ha donat la cara i que m'ha facilitat poder fer real l'exili. No tothom es pot permetre un exili si no té un entorn organitzat. És una de les reflexions que aquests dies també hem fet moltes de les persones que ens trobem en situació d'exili tant a Suïssa com a Bèlgica o altres llocs d'Europa. Necessitem unes estructures estables que puguin facilitar a persones anònimes, a persones que no tenen un entorn organitzat, que no pertanyen formalment a cap espai polític o a cap associació, facilitar-los l'exili, en cas que sigui necessari. I, per tant, calen estructures estables, transversals, on qualsevol persona que sigui víctima d'un procés repressiu, d'aquestes característiques, i que decideixi marxar a l'exili, no hagi d'anar picant portes perquè algú l'ajudi, sinó que directament des d'una estructura se'l contacti i se li ofereixi el suport que necessiti. Això és imperatiu i és necessari que sigui així i que abraçi a tota mena d'activistes, no només els que s'emmarquen en una organització concreta, a un partit polític concret o a un àmbit ideològic concret, sinó a tota aquella gent que lluita i que pateix la repressió.

Rodríguez, a Suïssa, on ha continuat teletreballant per a la Directa, però també fent contactes internacionals per visibilitzar la falta de llibertats a l'Estat espanyol Foto: Víctor Serri

Ja per finalitzar, ens vols fer cinc cèntims de quan i com serà el retorn de Jesús Rodríguez a Catalunya, a Barcelona, a Sants?

El retorn, és clar, serà molt proper. El retorn serà immediat. Hem acabat de confirmar amb els nostres advocats les garanties que tenim a l'hora de travessar la frontera i ingressar a territori administrativament espanyol quins perills tenim i quins riscos. Consideren que no en tenim pràcticament cap i que fins que no es resolgui el recurs que s'ha presentat, podem moure'ns amb llibertat. Així ho farem, ho farem de manera coordinada totes les persones que ara ens trobem a l'exili amb relació a la causada del Tsunami. N'hi ha una d'elles que és Carles Puigdemont que no es podrà moure i que no podrà tornar de l'exili pel fet de tenir dues causes més obertes que no han estat arxivades. Els jutges estan fent un boicot per aplicar la llei d'amnistia. Però sí que la resta de persones encausades del tsunami podrem abandonar l'exili en les properes hores.

I a partir d'ara, toca continuar treballant en tot el que estat movent des de l'exili?

Sí, a part de fer-ho per raons jurídiques i antirepressives, d'aconseguir que el jutge no ens pugui citar a declarar, no pugui consolidar la nostra situació processal d'encausats tal com ha reconegut en l'auto d'arxivament -una de les raons per les quals arxiva és que no ens va poder prendre declaració-, pensem que l'exili també ha de servir per treballar en la modificació del Codi Penal. Tota aquella informació que hem recollit, els contactes que hem fet a escala europea, a escala internacional, quines són les legislacions antiterroristes dels diferents estats europeus i la directiva europea de terrorisme. Tot això ens ha fet adonar que a l'Estat Espanyol hi ha una definició en l'articulat del Codi Penal que permet totes aquestes aberracions que ha fet el jutge Manuel García Castellón per raons polítiques, per instrumentalitzar el dret penal, per boicotejar la llei d'amnistia, però ho feia també perquè li permetia el redactat del Codi Penal, un redactat absolutament obert, ambigu, que permet ficar en el sac del terrorisme totes les mobilitzacions de carrer que creuen la línia de la desobediència civil i això és un perill pel conjunt dels ciutadans de l'estat espanyol. Pensem que hi ha d'haver una coordinació dels activistes independentistes de Catalunya amb moltes altres causes com ara els moviments contra el canvi climàtic, l'àmbit laboral, les lluites estudiantils, els pagesos, tota la gent que s'organitza al carrer mitjançant la desobediència civil, l'acció directa i que està patint l'aplicació d'aquest Codi Penal amb delictes com organització criminal o terrorisme, per aconseguir una modificació que com a mínim l'iguali a la directiva europea, que és molt més laxa i no permet aquestes aberracions de considerar que la protesta és terrorisme.

